

Primària

Llengua 5

Programació

Unitat 2

1. Presentació de la unitat
2. Objectius didàctics
3. Continguts de la unitat/Criteris d'avaluació/Estàndards d'aprenentatge avaluable
4. Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*)
5. Competències: descriptors i assoliments
6. Tasques
7. Estratègies metodològiques
8. Recursos
9. Ferramentes d'avaluació
10. Mesures per a la inclusió i l'atenció a la diversitat
11. Autoavaluació del professorat

1. PRESENTACIÓ DE LA UNITAT

Títol

A classe de Llengua

Descripció de la unitat

El text narratiu inicial ens farà de suport per a presentar alguns dels continguts que treballarem al llarg de la unitat.

En l'apartat de Vocabulari, dedicarem la resta del trimestre a l'anàlisi de les relacions semàntiques entre les paraules. En aquesta unitat identificarem parelles de paraules sinònimes i reflexionarem sobre la riquesa que aporta la varietat en l'expressió pròpia, tant oral com escrita.

Reflexionarem també sobre la capacitat humana de crear un llenguatge que permet transformar els pensaments en un missatge comprensible. Aquesta capacitat ha fet que cada grup social creara una llengua pròpia que els permet comunicar-se. També comprovarem que Espanya és un estat plurilingüe i analitzarem quines llengües s'hi parlen.

Recordarem la classificació de les paraules en agudes, planes i esdrúixoles i presentarem les regles d'accentuació.

Comprovarem que amb una gestualitat adequada expressem millor el missatge oral que volem transmetre. Pel que fa al llenguatge icònic reflexionarem que en alguna situació concreta és més útil que un text escrit ja que no cal conèixer una llengua per a comprendre'l.

Diferenciarem les característiques bàsiques dels gèneres literaris (narrativa, poesia i teatre) per mitjà de tres textos.

Arran del contingut de la lectura inicial, en la Tasca, reflexionarem sobre l'alimentació saludable.

Temporització:

Octubre

2. OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Desenvolupar les quatre habilitats lingüístiques bàsiques: llegir, escriure, parlar i escoltar.
- Fer servir la sinonímia en les produccions pròpies.
- Identificar el llenguatge com la capacitat humana de comunicar-se i l'estatut jurídic de les diverses llengües d'Espanya.
- Conèixer i aplicar les normes d'accentuació.
- Identificar els tres gèneres literaris.

3. CONTINGUTS DE LA UNITAT - CRITERIS D'AVUACIÓ - ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura i comprensió d'un text narratiu amb l'entonació, la pronúncia i el ritme adequat. • Identificació de parelles de paraules sinònimes. • Valoració de la riquesa lingüística. • Utilització del diccionari per a identificar paraules sinònimes. • Valoració de la capacitat humana de comunicar-se per mitjà del llenguatge. • Identificació de la llengua com a mitjà de comunicació humana. • Diferenciació de les llengües que es parlen a Espanya. • Classificació de paraules en agudes, planes i esdrúixoles. • Estudi de les normes gràfiques d'accentuació. • Accentuació gràfica de paraules. • Valoració del llenguatge gestual que acompanya la comunicació oral. • Ús adequat de la gestualitat. • Comprensió d'altres codis de comunicació no verbals: el llenguatge icònic. 	1. Llegir amb fluïdesa i entonació adequades els textos presentats.	1.1. Llig la narració i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.
	2. Fer una lectura comprensiva dels textos presentats.	2.1. Reflexiona sobre el comportament de la protagonista de la narració. 2.2. Relaciona el contingut de la narració amb vivències personals. 2.3. Analitza el contingut del text en les activitats de comprensió.
	3. Identificar la relació de sinonímia en paraules donades i fer-ne ús.	3.1. Relaciona paraules sinònimes. 3.2. Usa parelles de paraules sinònimes en les seues produccions. 3.3. Utilitza el diccionari per a localitzar sinònims.
	4. Diferenciar els conceptes de llenguatge i llengua i identificar les llengües de l'estat espanyol.	4.1. Identifica el llenguatge com la capacitat humana de comunicar-se per mitjà d'un codi. 4.2. Relaciona cada llengua com la creació una comunitat humana. 4.3. Identifica les llengües de l'estat espanyol.
	5. Identificar les normes d'accentuació gràfica.	5.1. Classifica les paraules en agudes, planes i esdrúixoles segons la posició de la síl·laba tònica. 5.2. Accentua gràficament les paraules segons les normes d'accentuació.
	6. Valorar la gestualitat que acompanya la comunicació oral.	6.1. Té en compte l'entonació, els gestos, les mirades i l'expressió facial en la comunicació oral.

<ul style="list-style-type: none"> • Creació d'ícones. • Identificació de les característiques formals del tres gèneres literaris. • Interés per la lectura de textos literaris. • Interés per diversos aspectes de l'alimentació saludable com a mitjà per a desenvolupar la competència lingüística. • Reflexió i avaluació sobre el procés d'aprenentatge propi. • Interés per millorar el treball propi. • Respecte pel treball dels companys i les companyes. 		6.2. Fa ús dels recursos gestuals per a millorar la comunicació oral.
	7. Identificar el llenguatge icònic.	7.1. Identifica el significat de les imatges presentades. 7.2. Crea ícones intel·ligibles.
	8. Identificar els gèneres literaris.	8.1. Diferencia les característiques dels gèneres literaris: narrativa, poesia i teatre. 8.2. Llig textos de narrativa, poesia o teatre.
	9. Interessar-se per identificar els aliments que han de formar part d'una alimentació saludable.	9.1. Coneix la piràmide de l'alimentació i valora els aliments que cal consumir per a dur una alimentació saludable.
	10. Fomentar l'autoavaluació i la reflexió en el procés d'aprenentatge propi.	10.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.

4. SELECCIÓ D'EVIDÈNCIES PER AL DOSSIER D'APRENTATGE (*portfolio*)

Els estàndards d'aprenentatge mostren el grau d'assoliment dels criteris d'avaluació des de la mateixa descripció i concreció del criteri. Per a facilitar el seguiment del desenvolupament de cada estàndard buscarem evidències de l'alumnat que en mostren l'evolució en cada un d'aquests.

En l'annex d'avaluació es proposa un dossier d'aprenentatge d'evidències per als estàndards d'aprenentatge. El quadre següent suggerix una selecció d'algunes d'aquestes possibles evidències. El professorat podrà substituir-les per d'altres que considere més rellevants per al desenvolupament del seu grup.

Llibre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF)

Estàndards d'aprenentatge avaluable	Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge
1.1. Llig la narració i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.	<ul style="list-style-type: none"> • Proposta de textos del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
2.1. Reflexiona sobre el comportament de la protagonista de la narració.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
2.2. Relaciona el contingut de la narració amb vivències personals.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
2.3. Analitza el contingut del text en les activitats de comprensió.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta de comprensió lectora de la PD.
3.1. Relaciona paraules sinònimes.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Fitxa de reforç dels RF.
3.2. Usa parelles de paraules sinònimes en les seues produccions.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Fitxa d'ampliació dels RF.
3.3. Utilitza el diccionari per a localitzar sinònims.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
4.1. Identifica el llenguatge com la capacitat humana de comunicar-se per mitjà d'un codi.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
4.2. Relaciona cada llengua com la creació una comunitat humana.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa d'ampliació dels RF.

4.3. Identifica les llengües de l'estat espanyol.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç de la PD.
5.1. Classifica les paraules en agudes, planes i esdrúixoles segons la posició de la síl·laba tònica.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
5.2. Accentua gràficament les paraules segons les normes d'accentuació.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
6.1. Té en compte l'entonació, els gestos, les mirades i l'expressió facial en la comunicació oral.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
6.2. Fa ús dels recursos gestuals per a millorar la comunicació oral.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
7.1. Identifica el significat de les imatges presentades.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
7.2. Crea icones intel·ligibles.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
8.1. Diferencia les característiques dels gèneres literaris: narrativa, poesia i teatre.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
8.2. Llig textos de narrativa, poesia o teatre.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
9.1. Coneix la piràmide de l'alimentació i valora els aliments que cal consumir per a dur una alimentació saludable.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
10.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del Repàs de la unitat del LA. • Dianes i rúbriques de l'annex d'avaluació. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.

5. COMPETÈNCIES: DESCRIPTORS I ACOMPLIMENTS

Competència	Descriptor	Acompliment
<i>Comunicació lingüística.</i>	Comprendre el sentit dels textos escrits.	Llig, comprén i valora els textos presentats.
	Usar el coneixement de les estructures lingüístiques i de les normes ortogràfiques i gramaticals a l'hora d'elaborar textos escrits.	Reconeix el valor de la llengua com a eina de comunicació i com a objecte d'observació i anàlisi. Coneix, respecta i valora les normes ortogràfiques de l'accentuació. Usa parelles de paraules sinònimes en les seues produccions.
	Respectar les normes de comunicació en qualsevol context.	Identifica i usa els elements útils per a la comunicació oral: entonació, gest i expressió.
	Elaborar textos de diferents tipus de manera creativa i amb sentit literari.	Adquirir i usa vocabulari adequat a contextos diversos. Expressa idees, emocions, vivències i opinions.
	Fer ús d'elements de comunicació no verbal o de diferents registres en les diverses situacions comunicatives que es puguin donar.	Valora la utilitat del llenguatge icònic.
	Entendre el context sociocultural i la història de la llengua per a fer-ne un millor ús.	Reflexiona sobre els conceptes de llenguatge i llengua. Reconeix diverses llengües.
	<i>Pla lector:</i> Divertir-se amb la lectura.	Valora la lectura com a font d'entreteniment i plaer.
<i>Competència matemàtica competències bàsiques en ciència i tecnologia.</i>	Manejar el llenguatge matemàtic amb precisió en qualsevol context.	Classifica les paraules segons la posició de la síl·laba tònica.
<i>Competència digital.</i>	Fer servir fonts diverses per a la recerca d'informació.	Utilitza diccionaris digitals. Consulta pàgines web relacionades amb la tasca proposada.
	Comprendre els missatges elaborats en codis diversos.	Comprén el missatge que transmeten icones diverses.
	Manejar eines digitals per a la construcció de coneixement.	Usa els recursos digitals associats a la unitat.

<i>Aprendre a aprendre.</i>	Aplicar estratègies per a la millora del pensament creatiu, crític, emocional, interdependent...	Valora la varietat que aporta la sinonímia en les produccions pròpies. És constant en el treball. Aplica els continguts apresos en les produccions orals i escrites.
	<i>Intel·ligències múltiples:</i> Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. Para atenció a aprendre i a memoritzar conceptes.
<i>Competències socials i cíviques.</i>	Concebre i actuar conforme a una escala de valors pròpia.	Busca informació sobre l'alimentació saludable i les classes d'aliments.
	Identificar les implicacions que té viure en un estat social i democràtic de Dret ratificat per una norma suprema anomenada Constitució Espanyola.	Valora la riquesa que aporta la diversitat de llengües en una societat. Valora la protecció que cal fer de la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana.
	<i>Educació en valors:</i> Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.	Respecta els moments de conversa i reflexió entre els companys en situacions comunicatives a l'aula.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.</i>	Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.	S'interessa per acabar i presentar el treball d'una forma acurada. Mostra una actitud participativa, aportant idees i opinions, en les activitats proposades.
<i>Consciència i expressions culturals.</i>	Mostrar respecte per les obres més importants del patrimoni cultural a nivell mundial.	Llig diferents textos literaris. Valora textos literaris. Aprecia textos de qualsevol gènere literari: narrativa, poesia o teatre.
	Valorar la interculturalitat com una font de riquesa personal i cultural.	Identifica paraules en llengües diverses de l'estat espanyol. Mostra una actitud de potenciació de la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana.
	Elaborar treballs i presentacions amb sentit estètic.	Desenvolupa la imaginació i de la creativitat a través de la redacció de textos.

6. TASQUES

Llibre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF) / Llibre digital (LD)

Tasca 1: Llegim i comprenem la lectura

- Seguim els suggeriments metodològics de la PD per a la realització i la valoració de la lectura.
- Escoltem l'enregistrament de la lectura que acompanya el LA o en el LD.
- Responem les activitats sobre la lectura del LA, de la PD i fem el treball cooperatiu de la PD.
- Realitzem les activitats proposades en el LD.
- Completem amb la comprensió lectora complementària dels RF i la del QA.

Tasca 2: Paraules sinònimes

- Introduïm el concepte de sinonímia i la utilitat que té amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 3: El llenguatge i les llengües

- Introduïm el concepte de llenguatge i de llengua i identifiquem les llengües d'Espanya amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Fem el treball cooperatiu de la PD.
- Completem amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 4: Paraules agudes, planes i esdrúixoles. Normes d'accentuació

- Introduïm les normes d'accentuació amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en les galetes del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Fem les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.
- Completem amb la col·lecció «Quaderns d'ortografia» i els dictats complementaris dels RF.

Tasca 5: Gestos i mirades

- Reflexionem sobre la importància de la comunicació gestual amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Fem el treball cooperatiu de la PD.
- Completem amb la comprensió oral dels RF.

Tasca 6: Llenguatge icònic

- Reflexionem sobre la funció dels codis de comunicació icònics amb els suggeriments metodològics de la PD.

- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats del QA.

Tasca 7: Els gèneres literaris

- Introduïm les característiques dels gèneres literaris amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.

Tasca 8: Tasca final: l'alimentació saludable

- Realitzem la tasca competencial de la unitat del LA amb el suport dels suggeriments metodològics de la PD.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Reflexionem sobre l'alimentació saludable a partir de les activitats del LA.
- Farem recerques en Internet de pàgines com proposa la PD.

Tasca 9: Repàs de la unitat

- Introduïm el repàs dels continguts apresos amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Fem el treball cooperatiu proposat en la PD per a resumir els continguts de la unitat.
- Fem les activitats de repàs de la unitat del LA i del LD. Amb l'alumnat corresponent, també fem l'Avance.
- Ampliem el treball de repàs amb les activitats del QA, si no l'hem fet servir abans.
- Recopilem les activitats per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*) de l'alumnat.
- Reflexionem sobre el procés d'aprenentatge amb les rúbriques i les dianes de l'annex d'avaluació.

7. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES

En el desenvolupament de les tasques es fan servir diverses estratègies metodològiques:

- Treball reflexiu individual en el desenvolupament de les activitats individuals.
- Fixació de rutines per a facilitar i millorar el treball de l'alumnat.
- Realització de treballs en grup i individuals.
- Treball en grup cooperatiu: agrupar l'alumnat en grups de 3 o 4 i usar les estructures d'aprenentatge cooperatiu suggerides en la PD del professorat per a treballar els principis de definició de l'objectiu grupal, d'interdependència positiva i d'interacció cara a cara.
- Posada en comú en gran grup després del treball individual o grupal.
- Reforç de l'atenció als altres i a les seues opinions.
- Respecte de les normes bàsiques de la comunicació.
- Cercles d'aprenentatge.
- Exposició del professorat.
- Iniciació en el maneig de diferents ferramentes de treball com ara el diccionari.

- Reforç del respecte envers llengües diverses i els seus parlants.

8. RECURSOS

Aquests materials de suport poden reforçar i ampliar l'estudi dels continguts d'aquesta unitat:

- Els quaderns d'activitats, complementaris al llibre de l'alumnat.
- Els quaderns 9 i 10 de la col·lecció «Quaderns d'ortografia».
- Les activitats d'ampliació i de reforç incloses en la proposta didàctica.
- Els recursos fotocopiabls de la proposta didàctica: activitats de reforç i d'ampliació, prova d'avaluació per a la unitat, un treball de comprensió lectora sobre un text expositiu, una fitxa per a millorar la comprensió oral i dos dictats més per a reforçar els continguts ortogràfics de la unitat.

Altres materials

- *Diccionari valencià. Primària.* Ed. Vox.
- Bingo ortogràfic.
- Xavier Mínguez. *Els seus amics li deien Pi.* Ed. Bromera.
- Mural de regles ortogràfiques.
- Mural de les conjugacions verbals.

Recursos digitals

- El CD d'àudio que acompanya el llibre de l'alumnat amb l'enregistrament de les lectures, els dictats i altres activitats amb suport auditiu.
- El llibre digital que permetrà fomentar l'ús de les TIC a l'aula emprant els recursos digitals que s'hi inclouen:
  - Enregistrament i recursos per a treballar la lectura inicial.
  - Dos enregistraments de cada dictat proposat en el llibre de text, un llegit a velocitat normal i un altre llegit més lentament per a usar-lo en el moment del dictat.
  - Activitats interactives sobre la sinonímia, les llengües de l'estat espanyol i les normes d'accentuació.
- Diccionaris digitals.
- Arran dels continguts de Gramàtica podem visitar les webs de diccionaris digitals en les diverses llengües de l'estat espanyol o de bilingües.

9. FERRAMENTES D'AVALUACIÓ

- Registre d'avaluació (en l'annex d'avaluació).
- Prova d'avaluació de la unitat (en els recursos fotocopiabls).
- Uns altres recursos: rúbrica, diana, etc. (en l'annex d'avaluació).

10. MESURES PER A LA INCLUSIÓ I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- Quines dificultats i potencialitats preveig en el grup durant el desenvolupament de la unitat?

- Com minimitzaré les dificultats?
- Quines necessitats individuals preveig en el desenvolupament de la unitat?
- Quins recursos i estratègies faré servir per a atendre les necessitats individuals?

11. AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT

- Quin percentatge d'alumnes han assolit els objectius d'aprenentatge de la unitat?
- Què és el que millor ha funcionat en aquesta unitat?
- Què canviaria en el desenvolupament de la unitat el pròxim curs? Per què?